

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Pret: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR. 33

Vineri,
14
AUGUST
2020

9 771418 834006

20033

Gh. Petrușan:
Bilingvismul
și dubla identitate

(Pagina 3)

Ungaria se pregătește
de un nou recensământ
în 2021

(Pagina 5)

Absolvenții distinși
cu Placheta Bălcescu
vor să devină medici

(Pagina 7)

Calendar ortodox

17 august, luni, Sfântul Mucenic Miron; Sfântul Gheorghe Pelerinul

18 august, marți, Sfântul Ioan de al Rila, octrotitorul Bulgariei

19 august, miercuri, Sfântul Andrei Stratilat

20 august, joi, Sfântul Proroc Samuel

21 august, vineri, Sfântul Apostol Tadeu; Sfinții Mucenici Donat, Romul, Silvan și Venust

22 august, sâmbătă, Sfântul Mucenic Agatonic, Zotic, Zinon, Teoprepie, Achindin și Severian

23 august, duminică, Sfântul Mucenic Lup; Sf. Sfințit Mc. Irineu, episcopul de Lugdunum (Pilda datornicului nemilostiv – Predica la Duminica a XI-a după Rusalii.

Omul săptămânii

Ioan Slavici

Acum 95 de ani s-a stins din viață, la 17 august 1925, marele prozator român Ioan Slavici, unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai prozei românești, întemeietor al romanului realist ardelean.

Ioan Slavici s-a născut la 18 ianuarie 1848, în comuna Șiria, jud. Arad, ca fiu al lui Savu Slavici, „maistru cojocar”, și al Elenei Borlea. Educația lui se datorează mamei, despre care Slavici scrie cu multă dragoste și respect în opera memorialistă „Lumea prin care am trecut”, amintindu-și că ea l-a învățat dragostea de oameni, fără să țină seama de barierele dintre națiunile ce conlocuiau în Transilvania acelor ani: români, unguri, șvabi, sârbi, evrei etc. În perioada 1854–1868 urmează cursurile școlii primare din satul natal și gimnaziul la liceul maghiar din Arad, dar bacalaureatul îl dă la liceul din Satu Mare. În 1868 se înscrie la Facultatea de Drept a Universității din Budapesta. În 1869, printr-o ciudată împrejurare, ajunge la Viena ca student în anul al doilea al Facultății de Drept, făcându-și aici și stagiul militar, unde îl cunoaște pe Mihai Eminescu, de care nu se mai desparte timp de trei ani, până în 1872, când poetul părăsește definitiv Viena. Între ei s-a consolidat o prietenie intelectuală, Eminescu descoperind în Slavici un fin observator al sufletului omenesc, îndemnându-l să scrie, chiar și în „șirienescă lui de acasă” și dezvoltându-i acestuia farmecul unic al limbii române. În 1870 Mihai Eminescu îl introduce pe Ioan Slavici la „Junimea” și-i face cunoștință cu Titu Maiorescu. Operele lui principale sunt: „Pădureanca” (1884), „Mara” (1894).

Ioan Slavici se stinge din viață la 17 august 1925 fiind înmormântat la schitul „Brazi” de lângă Panciu.

Poza săptămânii

Oare cu ce fel de dicționar au tradus?

Pe copertă: Adormirea Maicii Domnului – 15 august

Zile ortodoxe pentru tinerii din Micherchi

Parohia Ortodoxă Română din Micherechi organizează, în zilele de 22–23 august, o manifestare dedicată credinței ortodoxe și locului ei în viața omului de astăzi. Evenimentul va avea loc cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Episcop Siluan, în organizarea unui grup de inițiativă al credincioșilor ortodocși din Micherechi. Programele se vor desfășura la Centrul Misionar-Pastoral al Parohiei Ortodoxe Române din Micherechi, pe parcursul a două zile și vor cuprinde:

Sâmbătă, 22 august 2020, de la ora 10.00: – program pentru copii cu tot felul de jocuri sportive competiții, prelucrarea unor povestiri biblice, vizionare de film și masă rotundă cu discuții libere despre existența Bunului Dumnezeu, importanța și lucrarea Lui în viața noastră și discuții în timpul unei cine comune.

Duminică, 23 august 2020 – Dimineața de la ora 9.00, participare la Sfânta Liturghie Arhierescă, ce va avea loc în Biserica Ortodoxă Română din localitate. După slujbă o masă comună la Casa de Cultură „Gheorghe Dulău”.

Intenția de participare a copiilor și tinerilor la programul celor două zile se poate face la organizatori, la numerele de telefon: Tünde Cefan Cora: 70/6162-540 și Viorica Oros Petrușan: 70/3242-875.

Tabără de pictat icoane la Szentendre

Autogovernările românești din sectorul VII al Budapestei și cea din Szentendre organizează în cursul săptămânii viitoare, între 17–21 august, o tabără de pictat icoane în orașul Szentendre. La tabără vor participa copii din Budapesta, Szentendre și Micherechi. Micii artiști vor învăța arta pictării icoanelor ortodoxe de la pr. Cosmin Pop, paroh la Jaca.

A.B.

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

www.mprp.gov.ro

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Bilingvismul și dubla identitate

Recent am dat într-un ziar românesc de la noi de câteva constatări importante cu privire la starea identitară a românilor din Ungaria: „suntem puțini... din ce în ce mai puțini”, „trebuie să-i învățăm pe copiii noștri să se raporteze la majoritate dar în același mod să-și respecte propriile tradiții”, „identitatea noastră este dublă”. Constatări importante așadar cu privire la problema fundamentală a statelor și națiunilor: conviețuirea, relația dintre națiunea majoritară și alteritățile naționale. Întrebări care răsar din aceeași tulpină. Autorul nu oferă însă răspunsuri la propriile întrebări, deși este important de știut de ce suntem tot mai puțini, care ar trebui să fie atitudinea minorității față de majoritate și majoritatea cum ar trebui să-și trateze minoritățile naționale pentru ca acestea să-și poată menține identitatea, de ce crede că are o dublă identitate.

În Imperiul Habsburgic, conflictele naționale încep cu decizia dietei maghiare din 1791 de a înlocui limba latină cu limba maghiară și de a bloca răspândirea limbii germane în stat ca limbă dominantă. Înlocuirea unei limbi moarte cu o limbă vie se părea a fi un demers rațional, numai că naționalitățile au pledat pentru înlocuirea latinei nu cu maghiara ci cu limbile moștenite de la strămoșii lor. Timp de un secol au durat bătăliile pentru limbă și cultură, pentru propria identitate, când Grigore Moldovan, adept statornic al conviețuirii româno-maghiare, remarcabil etnograf, șeful Catedrei de Limba și Literatură Română a Universității din Cluj, pe care unii l-au făcut renegat, a așternut pe hârtie cu profundă amărăciune următoarele rânduri: „Declar: noi, românii, nu-i iubim și niciodată nu i-am iubit pe unguri! Aceasta este o realitate care nu trebuie nici explicată, nici ascunsă...” (Magyarok, románok, Kolozsvár, 1894, p. 5.) De aceeași părere erau și celelalte naționalități, nu numai pentru ideea supremației sociale și naționale lansată și conștientizată de aristocrația și nobilimea maghiară, ci și pentru demersurile puse în vigoare de-a lungul veacurilor în vederea omogenizării diferitelor popoare din Imperiul Habsburgic și, mai ales, în timpul dualismului austro-ungar.

Politica de integrare și contopire a naționalităților a parcurs două faze distincte, dar cu aceeași intenție: uniformizarea. În epoca feudală, până în 1848, omogenizarea se efectua prin intermediul cetățeniei: cetățenii statului formau, indiferent de origine, limbă, confesiune etc., aceeași națiune maghiară. Așadar, identitatea națională se contopea cu cetățenia, concepție care în Apus e covârșitoare și azi și stă la temelia eforturilor depuse pentru depășirea conceptului de națiune cu o conotație etnică. Această teorie a dus în eroare multă lume, căci se întemeia pe o veche aspirație: egalitatea în drepturi a cetățenilor. Poetul de origine slavă (sârbă și slovacă), Al. Petrovici alias Petőfi Sándor în poezia Sunt ungur (Magyar vagyok) spune: „Sunt ungur. Patria-mi este cea mai frumoasă țară... pentru nici o comoară și renume/ Nu mi-aș părăsi pământul natal/Fiindcă-l iubesc, îl iubesc cu patimă, îmi ador națiunea chiar și în nemernicie.” Un alt exemplu din epoca romantismului național: când, în 1826, Anastasiu Șaguna (viitorul mitropolit Andrei Șaguna) își termina studiile gimnaziale în Pesta, din atestatul primit de la alma mater, afla că după naționalitate este „Hungarus”, adică cetățean maghiar. Nu este exclus că și el ar fi devenit mare patriot maghiar, mai ales în caz că ar fi vrut să facă o carieră de intelectual și nu ar fi plecat la sârbi, la Carloviț, să învețe teologia ortodoxă.

După 1848, uniformizarea lingvistică a cetățenilor continuă conform teoriei lui Kossuth: un stat, o națiune, o națiune maghiară indivizibilă. Ungurii se impacă cu dușmanul cotropitor, iar în timpul regimului austro-ungar (1867–1918) introduc o politică de asimilare instituționalizată. Între 1879–1907, învățământul naționalităților este transformat prin mai multe legi, de la grădiniță până la liceu, într-un învățământ bilingv. Lex Apponyi (1907) generează conflicte interetnice fără precedent. Naționalitățile se opun cu înverșunare, contestându-și loialitatea de până acum față de statul austro-ungar și demarând o propagandă antimaghiară în Occident. Teodor Mihali, în 1909, spune cu o evidentă exagerare: „...ministru învățământului a interzis prin lege naționalităților să se roage lui Dumnezeu în limba lor maternă”. Onisifor Ghibu condamnă bilingvismul impus prin programele școlare. Învățământul

fără limbă română, spune Ghibu, duce la degradarea educației în spirit național, la înstrăinarea de identitatea strămoșească. În toamna anului 1914, după declanșarea Primului Război Mondial și înainte de intrarea României în conflagrația mondială, încep tratative între prim-ministrul Tisza István și mitropolitul Mețianu în vederea eventualei modificări a legii semnată de Apponyi. În scrisoarea Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria adresată, la 17 februarie 1915, premierului Tisza, mitropolitul Mețianu ține să precizeze că legea nr. XXVII/1907 este străbătută de spiritul maghiarizării forțate, ca și legea de învățământ din 1868 și legea pentru naționalități din același an. De aceea a stârnit la români „o adevărată amărăciune”, fiind totodată și în detrimentul intereselor naționale ale ungarilor. În scrisoare se precizează: Popor bilingv nu există. (Magyar Pirokska, A magyarországi románok iskolaügye, Szeged, 1936, p. 55-74.) Iar dacă nu există popor bilingv, nu există nici popor cu două identități, căci miezul unei identități naționale este limba. Cel care consideră că este bilingv, iar bilingvismul său înseamnă nu numai cunoașterea a două (sau mai multor) limbi, ci este și o notă identitară, se înșală, este păcălit.

Același lucru se poate spune și despre dubla identitate. Cunoașterea a mai multor limbi nu are conotație identitară! Renumiții noștri profesori lingviști Tamás Lajos și Gáldi László au cunoscut multe limbi străine, vorbeau și scriau în 4–5 limbi. Aveau tot atâtea identități naționale? Prin urmare, cu cât vom fi mai mulți „bilingvi” și cu o „dublă identitate”, cu atât vom fi mai puțini români, tot mai puțini... În consecință, francezul e francez, germanul german, ungurul ungur, românul român; și nu pe jumătate francez, pe jumătate german sau pe jumătate ungur și pe jumătate român.

Cel care s-a născut într-o familie mixtă, româno-maghiară, să zicem, la maturitate trebuie să decidă în privința identității sale în caz că dorește să aparțină unei comunități naționale. În Occident, dilema se rezolvă uneori prin refuzul de a-și defini identitatea națională; sunt și la noi tendințe asemănătoare. Majoritatea omenirii ține încă la identitatea moștenită de la înaintași. Adepții mentalității occidentale, tot mai răspândită, să se gândească la o Europă în care ar auzi numai cuvânt englezesc sau german... Probabil, le-ar merge pofta de la uniformizare, globalizare, tendințe contemporane idealizate de dragul tinereții în frâu a majorităților veșnic rebele, veșnic nemulțumite.

Dorința de a domina, de a stăpâni un imperiu sau un stat mare și puternic, e o trăsătură înăscută a omului, dar traducerea ei în viață a cunoscut multe modalități și etape de-a lungul istoriei. Ștefan I, întemeietorul statului ungur, de exemplu, credea că „țara monolingvă este slabă și fragilă”. Au apărut apoi tendințele de omogenizare a păturilor sociale și centralizarea puterii statale, iar, după trezirea la conștiința națională a popoarelor, contopirea lor în națiunea dominantă sau majoritară pentru a se ajunge la formarea unui stat solid și prosper. În a doua parte a secolului al XIX-lea se trece la asimilarea lingvistică a cetățenilor nemaghiari prin tot felul de mijloace propagandistice incorecte (maghiarizarea școlilor, a numelor de botez și familie, șantajări și intimidări etc.), devastatoare atât pentru majoritatea dominantă cât și pentru alteritățile naționale. Așa s-a ajuns la teorii tot mai rafinate, în aparență convingătoare, a maghiarizării, cum este și bilingvismul sau dubla identitate, pe care cetățeanul neavizat, de voie sau de nevoie, le acceptă, uneori făcându-se propovăduitorul lor.

Trebuie știut că aceste teorii au avut și au și azi mulți profitori în rândul naționalităților. În a doua parte a secolului al XIX-lea, nemții și evreii de la orașe le susțineau pentru a-și putea păstra pozițiile și interesele în ierarhia statului. Nu e întâmplător faptul că azi, unii cercetători, mai ales germani, se remarcă în susținerea lor, încercând să ne convingă că bilingvismul nu este numai o simplă cunoaștere de limbi, ci o însușire înăscută și permanentizabilă.

O limbă străină se învață benevol și din interese proprii. Statele și-au impus limba pentru a omogeniza. De aceea, bilingvismul la care ne referim, conceput ca marcă identitară, este o capcană și anticamera deznaționalizării, iar dubla identitate sora lui de sânge. Nu din întâmplare suntem, prin Legea de bază, o parte integrantă a națiunii politice maghiare.

Gh. Petrușan

Slujire Arhierească și smartphonuri pentru elevi români din Bătănia

În Duminica a 9-a după Rusalii (9 august 2020), Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, s-a aflat în mijlocul credincioșilor români din Parohia Bătănia, unde a săvârșit Sfânta Liturghie, împreună cu un sobor format din Părintele Proto-singhel *Visarion Tuderică*, Secretarul Eparhial al Episcopiei și Profesor de Religie la Școala Generală Românească din Micherechi, Părintele *Marius Vidican*; Paroh la Bătănia, Arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala Episcopală din Jula și Diaconul *Cristian-Marian Petruț*, de la Catedrala Veche, din Arad. La slujbă au luat parte credincioși de diferite vârste și cadre didactice de la Școala Generală Românească din Bătănia, între care s-a numărat și Doamna Profesoară *Sofia Pîlan*, care ajută în mod obișnuit la cântarea de la strană și organizează programe religioase pentru elevii din parohie.

Răspunsurile liturgice au fost date de tânărul *Gheorghe Gabriel Juc*, masterand la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a vorbit despre pericopa evanghelică duminicală, care ne relatează minunea umblării pe mare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și potolirea furtunii, lucruri deosebit de semnificative și de importante și pentru noi, astăzi, atât pentru întărirea noastră în credință, asemenea Sfântului Apostol Petru, pe care o putem avea doar prin legătură personală cu Hristos și prin sporirea în cunoașterea Lui, cât și pentru biruirea tuturor ispitelor și încercărilor de care și noi avem parte pe marea de multe ori învolburată a lumii și a vieții acesteia. De această biruință vom putea avea parte, iarăși, tot prin puterea dumnezeiască a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pe care o vom mărturisi apoi, cu bucurie și celorlalți semeni ai noștri.

La finalul Sfintei Liturghii, Ierarhul a oferit și în această parohie două dispozitive electronice Smartphone Huawei Y6P, pentru elevii *Bulz Darius Cristian* din clasa a 4-a, și *Csomor Patrik Cristian*, din clasa a 8-a, în cadrul programului Patriarhiei Române, Sectorul Teologic-Educațional și al Eparhiilor din Țară și din Diasporă, de a susține învățământul on-line din timpul pandemiei de coronavirus, pentru elevi și cadre didactice care provin din familii

dezavantajate. Și de data aceasta, cei doi elevi care au primit daruri s-au bucurat foarte mult, iar astfel de dispozitive au mai fost acordate și unor elevi români din Jula și Micherechi. Cu ajutorul lui Dumnezeu, elevul *Csomor Patrik Cristian*, care este și foarte apropiat de viața Parohiei și a Bisericii noastre Străbune Dreptmăritoare Române, s-a înscris din toamnă la cursurile Seminarului Teologic Ortodox din Arad, pe care dorește să le urmeze, pentru a putea deveni și el slujitor al Sfântului Altar.

Tot în aceeași zi, după slujbă, Ierarhul, înconjurat de clerul slujitor, a făcut și sfințirea noii case parohiale, achiziționate în anul 2019 pentru Parohia Românească din Bătănia, cu sprijin financiar din partea Statului Ungar, prin Secretariatul de Stat pentru Culte de la Budapesta, casa și lucrările de amenajare care au mai fost efectuate la ea, fiind în valoare de 20 de milioane de forinți. O investiție asemănătoare a avut loc în anul 2013 și pentru Parohia Jaca, în cadrul unui program comun, între România și Ungaria, prin cele două secretariate de stat pentru culte, de la București și din Budapesta, când a fost restaurată biserica ortodoxă românească și a fost achiziționată o nouă casă parohială la Jaca.

Preotul *Marius Vidican*, Paroh la Bătănia, a adus mulțumire Bunului Dumnezeu, Ierarhului și celorlalți Clerici împreună-slujitori, pentru slujirea de acum, de la biserica sa, pentru darurile acordate elevilor și pentru posibilitatea de a putea locui cu familia lui într-o casă parohială nouă și a-și desfășura, astfel, activitatea, în condiții normale și decente.

Biserica ortodoxă românească din Bătănia îl are ca Hram și Ocrotitor Duhovnicesc pe Sfântul Mare Mucenic *Gheorghe*, Purtătorul de Biruință și a fost construită de credincioșii români între anii 1869–1872, după ce vreme de aproape 100 de ani aceștia s-au rugat împreună cu credincioșii ortodocși sârbi într-o altă biserică comună, care a rămas sârbilor după despărțirea ierarhică din 1865.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Ungaria se pregătește de un nou recensământ în 2021

În anul 2021, Ungaria va ține pentru a 16-a oară recensământul populației. Conform cerințelor din vremurile moderne pe care le trăim, adunarea datelor se va face individual, prin completarea unor chestionare pe internet, precum și prin interviurile recenzorilor, fără folosirea formularelor pe hârtie, doar cu aparate electronice. Recensământul se va desfășura în perioada 1 mai și 28 iunie 2021.

Cine și cum vor fi chestionați?

La recensământ se vor aduna date despre toți cetățenii maghiari, care trăiesc în Ungaria și cei care locuiesc în străinătate, dar mai puțin de 12 luni, precum și despre cetățenii străini care stau în Ungaria de mai mult de trei luni.

Față de recensămintele din 2001 și 2011, va fi o noutate că acum se va întreba și se va înregistra și numele respondenților. Prin acest element, recensământul maghiar se adaptează după practicile internaționale și revine la practicile naționale dinainte de 2001. Oficiul Național de Statistică anunță că înregistrarea numelui contribuie la colecționarea și la prelucrarea datelor. Datele de identificare ale persoanelor vor fi gestionate separat de celelalte date. Datele de la recensământ pot fi folosite doar în scopuri statistice.

În cadrul recensământului, acordarea datelor personale sunt obligatorii, dar la întrebările legate de naționalitate, religie și starea sănătății răspunsurile vor fi opționale și în 2021.

Cum și când se va desfășura adunarea datelor?

Recensământul va începe la 15 aprilie 2021 prin transmiterea la fiecare adresă a scrisorilor informative despre recensământ. Aceste scrisori vor cuprinde toate informațiile utile legate de recensământ,

inclusiv despre modalitățile de acordare a răspunsurilor. La fel, va cuprinde și date referitoare la completarea online a chestionarelor, precum și codurile necesare pentru accesarea site-ului care va conține chestionarul electronic. Între 1 și 16 mai 2021 va fi perioada de completare online individuală pe internet. Sistemul de colecționare a datelor primește chestionarele online doar până pe 16 mai, la miezul nopții. Atunci perioada de completare individuală se încheie și va începe perioada când recenzorii vor putea aduna datele. Aceștia vor căuta doar acele locuințe, de unde în perioada individuală online nu au sosit chestionare completate. În cazul vizitelor la domiciliu, recenzorii vor înregistra date despre toate persoanele care locuiesc la adresa respectivă și le vor introduce pe loc în aparatele lor electronice. Munca de teren a recenzorilor se va încheia pe 20 iunie 2021. Ultima perioadă, între 21–28 iunie 2021 va fi o perioadă suplimentară când încă vor putea fi înregistrați toți cei care, din diferite motive, nu au putut fi chestionați în primele două perioade. Aceștia vor putea completa chestionarele în primăriile locale.

E.Ș.

Autoguvernarea Românească din Jula și săptămânalul „Foaia românească” lansează concursul

Să cunoaștem mai bine orașul Jula!

Concurs cu premii pentru toți cititorii Foii românești

Orașul Jula este un renumit centru turistic și balnear. Este și un oraș cu un trecut deosebit de interesant, presărat cu multe obiective istorice, armonios integrate în peisajul modern. Din punctul de vedere al comunității românești, Jula este considerată o adevărată capitală culturală, școlară și administrativă românească, deoarece aici se află majoritatea instituțiilor importante pentru românii din Ungaria.

Probabil mulți dintre cititorii noștri cunosc orașul, i-a străbătut străzile, i-au vizitat ștrandul. Dar Jula e mai mult de atât! Vă invităm să o cunoașteți pas cu pas, răspunzând la o întrebare pe săptămână.

În fiecare număr, vom publica o întrebare legată de orașul Jula, la care așteptăm răspunsurile pe email (foaia@foaia.hu) sau pe messenger (<https://www.facebook.com/foaiaromaneasca>).

Răspunsurile corecte pot fi trimise până în ziua de marți (ora 24.00) după apariția ziarului.

Deci, la întrebarea din săptămâna aceasta puteți trimite răspunsurile până pe 18 august, marți, ora 24.00.

Întrebarea săptămânii:

Enumerați cinci instituții cu profil românesc din Jula, cu denumirea lor oficială în română și în maghiară!

Câștigătorul unei runde de întrebări va fi acel cititor care trimite patru răspunsuri corecte și complete. În cazul în care vor fi mai mulți expeditori de răspunsuri corecte, câștigătorul va fi tras la sorți, în mod public (on-line).

Câștigătorul lunii august va fi anunțat în primul număr din luna septembrie al săptămânalului nostru.

Premiul lunii august va fi o cină în valoare de 10.000 de forinți în restaurantul Pivnița cu Bere (Sörpince) din Jula.

Împăratul cel înțelept

Se spune că trăia odată un împărat înțelept, care își iubea nespun de mult supușii. El avea grijă ca fiecare locuitor al împărăției să fie răsplătit după ce și cum făcea. Toți erau mulțumiți, iar când unul dintre supuși greșea, împăratul nu-l pedepsea de prima oară; mai întâi îi dădea pilde înțelepte, din care omul avea ce învăța, înțelegea că a greșit și își cerea iertare. Atât de tare se rușina de bunătatea împăratului, că niciodată nu mai greșea.

Dar iată că timpul trecea și împăratul simțea că a venit vremea să lase tronul pe mâini tinere. Așa că își chemă fiul și îi spuse:

– Fiule, trebuie să te pregătești, pentru că în curând îmi vei lua locul.

– Sunt bucuros și mândru de încrederea pe care o ai în mine, tată. Dar înainte de a-ți lua locul aș dori să-mi spui care este secretul păcii, fericirii și bogăției din împărăție. Acest lucru numai tu îl cunoști.

Împăratul l-a privit lung, apoi i-a răspuns:

– Vei afla cât de curând.

Nu a trecut mult timp și împăratul și-a chemat fiul, spunându-i:

– Vino să îți dezvălui secretul.

Au pornit împreună prin castel și s-au oprit în fața unei uși. Împăratul deschise ușa și, ce îi fu dat fiului să vadă? În încăpere erau închiși niște oameni cărora li se aduceau din belșug bucate gustoase

în vase mari. Fiecare avea vasul lui. Numai că oamenii aveau legate de brațe niște linguri cu cozile foarte lungi, astfel încât ei nu puteau să ducă mâncarea la gură. De aceea slăbiseră mult, erau galbeni la față, strigau și blestemau.

Fiul împăratului a rămas foarte mirat de cele văzute, mai ales că știa despre tatăl său că este un om bun.

– De ce i-ai pedepsit, tată? întrebă băiatul.

– Nu eu i-am pedepsit, fiule, ei s-au pedepsit singuri.

– Cum așa?

– Vei afla imediat!

Au plecat mai departe și au deschis ușa altei încăperi. Acolo erau alți oameni cu aceleași vase cu bucate alese, dar cu lingurile cu cozi uriașe legate de mâini. Numai că aceștia erau grași, veseli, vorbeau, râdeau, ca la petrecere. Băiatul rămase uimit. Foarte curios, întrebă:

– Cum de acești oameni sunt grași și veseli? Doar și ei au mâinile legate...

– Foarte simplu, îi răspunse împăratul, acești oameni s-au hrănit unii pe alții. Învăță-ți supușii să se ajute unii pe alții, să nu fie lacomi și egoiști, fii tu însuși un bun exemplu pentru ei și veți avea cu toții un trai îmbelșugat și liniștit.

(Sursa: anidescoala.ro)

15 întrebări de cultură generală pentru copii curioși

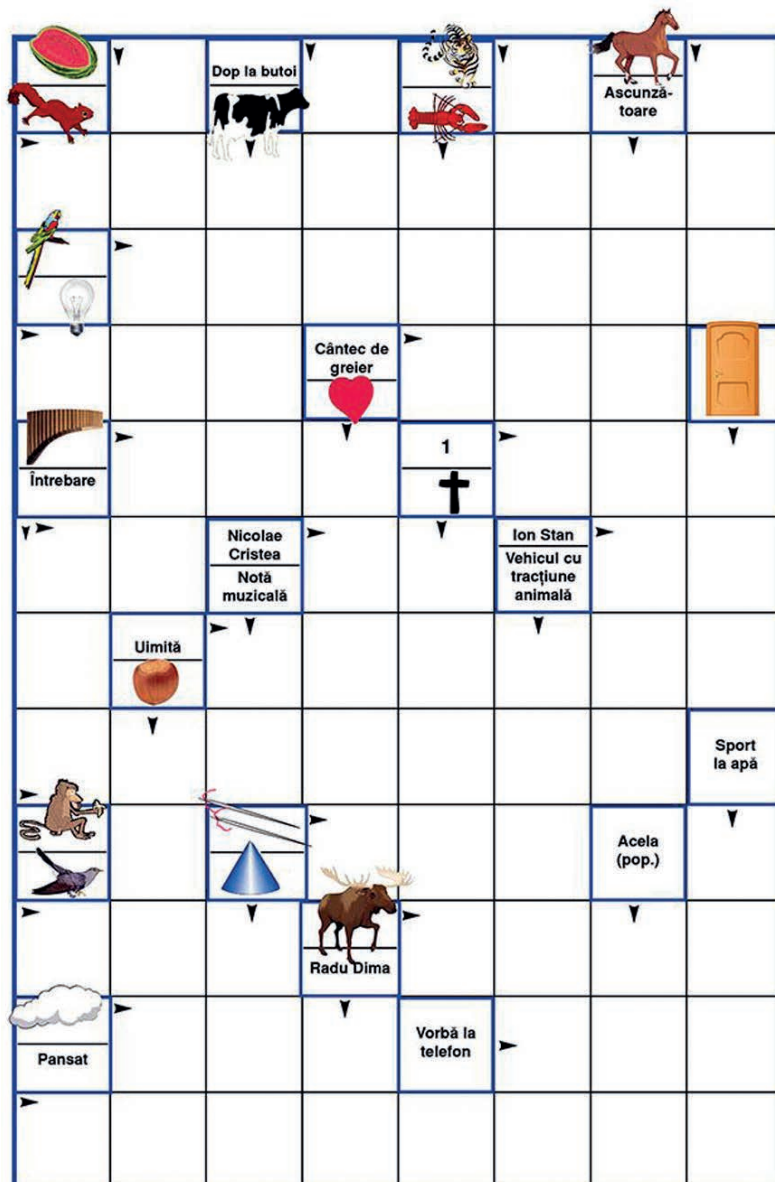
Un test de cultură generală care te ajută să treci prin cât mai multe domenii este un mod plăcut de a-ți antrena mintea și a-ți testa în același timp cunoștințele. Răspunde la următoarele întrebări și vezi cât de multe lucruri știi despre lumea înconjurătoare.

1. Care este cea mai vorbită limbă în Brazilia?
2. Ce simbolizează porumbelul alb?
3. Cum o cheamă pe soția lui Shrek?
4. Care este prima literă din alfabetul grecesc?
5. Din câte miligrame este format un gram?
6. Care este cel mai rapid animal din lume?
7. Care este cel mai mare animal din lume?
8. Cine este pictorul olandez care și-a tăiat o bucată de ureche?
9. În ce țară se află Marea Barieră de Corali?
10. Ce culoare are clorofila?
11. Care este capitala Thailandei?
12. În ce oraș se află catedrala Notre Dame?
13. Care este culoare din mijloc de pe steagul Franței?
14. Ce naționalitate avea pictorul Pablo Picasso?
15. Ce fruct cu miez verde și formă de ou provine din Noua Zeelandă?

Răspunsuri: 1. Portugheză; 2. Pace; 3. Fiona; 4. Alpha; 5. 1000; 6. Chepard; 7. Elefantul; 8. Vincent van Gogh; 9. Australia; 10. Verde; 11. Bangkok; 12. Paris; 13. Alb; 14. Spaniolă; 15. Kiwi.

Integramă pentru copii

Absolvenții distinși cu Placheta Bălcescu vor să devină medici

Zilele acestea s-au anunțat punctajele necesare pentru admiterea la universitățile din Ungaria, dar tot în aceste zile își depun dosarele și acei tineri din comunitatea românească din Ungaria care vor să-și continue studiile superioare în România. În numerele următoare vom întreba câțiva dintre absolvenții

Liceului „N. Bălcescu” unde își vor continua studiile și cum își petrec ultimele săptămâni înainte de o nouă aventură a vieții lor, studiile superioare. Primii pe care i-am întrebat sunt cei doi elevi ai claselor A și B, Martin Orbán și Estera Szűcs, care au fost distinși la încheierea studiilor liceale cu Placheta Bălcescu.

— Cum ați primit vestea că veți fi distinși cu cea mai veche și importantă distincție a Liceului „Nicolae Bălcescu”, unde ați studiat în ultimii patru ani? Ce înseamnă pentru voi Placheta Bălcescu?

Martin Orbán: — Sigur că m-am bucurat foarte mult și sunt mândru de această distincție. Pentru mine, Placheta Bălcescu înseamnă că corpul didactic recunoaște și apreciază munca mea din cei patru ani de liceu.

Estera Szűcs: — M-am simțit foarte onorată că sunt unul dintre elevii care au primit Placheta Bălcescu. Acest premiu înseamnă pentru mine foarte mult, pentru că simt că am fost răsplătită pentru că am studiat mult. Nu m-aș fi gândit niciodată că într-o zi eu voi fi acel elev care primește Placheta Bălcescu. Prin acesta însă eu simt că profesorii mei mă prețuiesc pe mine și persistența mea.

— Martin, școala românească din Julia trebuie să aibă o însemnătate mare pentru tine, deoarece din viața ta de 18 ani, două treimi ai petrecut-o în cadrul acelei instituții de învățământ. Cum îți amintești de acești 12 ani?

M.O.: — Școala „Nicolae Bălcescu” până la sfârșitul vieții mele va avea un loc special în inima mea, fiindcă acolo mereu am primit dragoste, ajutor și ocrotire. Totdeauna m-am simțit parcă aș fi într-o familie mare. Doar pentru un lucru îmi pare rău: din păcate, școala nu mai are laboratoare de științe naturale ca în trecut. Dar sper că în viitor o să se rezolve și această problemă.

— Estera, tu ți-ai făcut studiile elementare la școala generală din Micherechi, ai învățat la Julia doar patru ani. Ce înseamnă această perioadă pentru tine?

E.Sz.: — Ultimii patru ani au trecut repede. Cred că am avut câteva zile grele, dar, în general, totul a fost bun. Dacă ar trebui să

Martin Orbán

Estera Szűcs

aleg din nou un liceu, aș alege iarăși Liceul „Nicolae Bălcescu”. Am multe amintiri minunate cu prietenii și profesorii mei. Când mă gândesc înapoi sau când mă întorc, mă simt ca acasă, pentru că toată lumea a fost întotdeauna prietenoasă și de ajutor. Fără profesorii mei nu aș fi putut face nimic.

— Unde vă veți continua studiile din septembrie? Ce doriți să deveniți?

M.O.: — Din septembrie îmi voi continua studiile la Budapesta, la Universitatea Semmelweis, la Facultatea de Medicină. Am decis așa fiindcă aș vrea să devin un om,

care crează valori și este capabil să dea înapoi ceva pentru mediul în care a crescut.

E.Sz.: — Eu acum o să stau acasă un an, dar aș vrea să-mi continui studiile superioare în cadrul facultății de medicină generală din Seghedin. Vreau să devin medic, pentru că vreau să ajut oamenii. De asemenea, cred că este un lucru foarte interesant de făcut și îmi pot imagina că fac asta toată viața. Este foarte important să avem medici buni și pasionați în țară și vreau să fiu unul dintre ei.

— Cum vă petreceți vacanța de vară?

M.O.: — Acum mă odihnesc puțin, deoarece nu peste mult mă mut în capitală. În septembrie începe școala, până atunci vreau să descopăr străzile din Budapesta și aștept cu nerăbdare să începă o perioadă nouă a vieții mele, care va fi plină de emoții și solicitări.

E.Sz.: — Vara aceasta eu lucrez la Băile Cetății din Julia și încerc să petrec cât mai mult timp cu prietenii și familia. M-am dus și într-o tabără de limba engleză la Seghedin, unde eram voluntar. Îmi place să merg în tabere în fiecare vară, pentru că acolo îmi pot face prieteni noi.

E.Ș.

15 întrebări cu răspunsuri haioase

Citește întrebarea, gândește-te bine și dă răspunsul... care nu este de fiecare dată unul serios. Întrebările de mai jos îți testează în același timp perspicacitatea și simțul umorului.

1. Ce este la fel de mare ca un elefant, dar nu cântărește nimic?
2. Ce are două brațe, fața rotundă, merge tot timpul, dar stă în același loc?
3. Alerg, dar nu merg niciodată, murmur, dar nu vorbesc, mă duc, dar nu mă opresc. Ce sunt?
4. Ce e neagră când e curată și albă când e murdară?
5. Dacă arunci o piatră albă în Marea Roșie, cum va fi aceasta?
6. Cine își pierde capul dimineața, dar îl recapătă seara?
7. Sunt fiica apei, dar atunci când mă întorc în apă dispar.
8. Ce merge prin orașe și peste munți, dar nu se mișcă niciodată?
9. Nici sora mea, nici fratele meu, dar totuși copilul mamei și al tatălui meu. Cine sunt?
10. Copilul tatălui, copilul mamei, dar fiul nimănui. Cine sunt?
11. Apar noaptea fără să le cheme nimeni și dispar dimineața fără să fie furate de cineva.
12. Indiferent cât de mult sau puțin mă folosești, mă schimbi în fiecare lună. Cine sunt?
13. Ce s-a terminat în 1919?
14. Cum iese un cal alb, care intră în Marea Neagră?
15. Cum poate rezista un om 10 zile fără să doarmă?

Răspunsuri: 1. Umbra unui elefant, 2. Ceasul, 3. Un râu, 4. 1918, 14. Ud, 15. Simplu: doarme noaptea
Eu însumi, 10. Fiica, 11. Stelele, 12. Calendarul, 13. Anul
Tabla școlară, 5. Udă, 6. Perna, 7. Cheață, 8. Drumul, 9.

Prunele, fructele sezonului, ce oferă mult loc de experimentat în bucătărie

Datorită proprietăților antioxidante și energizante, prunele sunt printre cele mai consumate și îndrăgite fructe de sezon. Cu o savoare deosebită, prunele pot fi consumate ca atare sau

pot fi folosite ca ingredient principal într-o mulțime de rețete delicioase. Mai jos o să vă prezentăm și noi câteva din rețetele care merită încercate.

Găluște cu prune
(gomboți cu prune) – gustul copilăriei

Ingrediente: 1 kg prune; 1 kg cartofi; o ceașcă de zahăr; praf de scorțișoară; 2 ouă; 4 linguri de zahăr; făină pentru aluat; nucă măcinată sau pesmet prăjit în unt.

Mod de preparare: Pentru început, se pun cartofii la fiert cartofii, iar după ce au fiert, se fac piure și se lasă la răcit. Într-un vas se amestecă un ou cu cele 4 linguri de zahăr și cu cartofii și se adaugă făină până când aluatul devine ușor de modelat. Se scot sâmburii prunelor și se ia un pătrățel de aluat care a fost întins și tăiat pe masă, astfel încât să acopere pruna, pe care o îmbrăcăm complet în aluat. Se pune un vas cu apă la fiert, iar când este în clocot se adaugă găluștele și se lasă la fiert până se ridică la suprafața vasului. Între timp se prepară amestecul prin care vom trece prunele când le scoatem de la fiert. Se pune într-un vas ceașca de zahăr, scorțișoara și nucă măcinată ori pesmetul. Când scoatem prunele din apa clocotită, le trecem prin amestecul format și le lăsăm într-un vas, la scurs. Asta-i tot și ai pregătit cele mai gustoase găluște cu prune!

Magiun de prune

Oricum i-am spune, magiun, dulceață, pesmet, are ceva magic în el! Se prepară cu trudă multă, mai ales când este vorba despre cantități mari de prune. Facerea magiunului era, pe vremuri, o activitate care angrena toate gospodinele din sat. Un magiun de prune reușit nu are voie să se ardă (să se prindă de oală, ceaun sau cazan) așa că trebuie amestecat non-stop. Fierberea lentă la foc potolit poate dura și 24 de ore, în funcție de cantitatea de prune folosită iar gospodinele se ocupau „în ture” de păzirea și amestecarea magiunului.

Cel mai frecvent magiunul se face din prune bistrife foarte coapte și dulci. Acestea sunt mai seci iar magiunul nu trebuie fiert atât de mult. Austriecii recomandă (în rețeta lor de Powidl) folosirea prunelor italiene culese după prima brumă și având concentrație mare de zahăr.

Magiunul de prune la fierbere ar trebui să scadă la jumătate față de cantitatea inițială de fructe, dar sunt cazuri în care acesta este fiert și mai mult, până devine foarte gros. Mușcăiurile apar în medii umede și de aceea este importantă eliminarea apei din fructe, dacă doriți să aveți un magiun gustos, fără zahăr și fără conservanți.

Plăcintă cu prune

Ingrediente: pentru aluat: 200 g făină; 50 g zahăr pudră; 2 ouă bătute; 75 g unt; esență de vanilie;

pentru umplutură: 2 linguri compot sau gem de prune; 2 linguri zahăr brun; 1 kg prune coapte.

Mod de preparare: Se amestecă făina cu zahărul, se adaugă untul sfărâmat și cinci linguri din ouăle bătute împreună cu esența de vanilie. Se amestecă bine compoziția și se împarte în două bucăți: o bucată mare pentru baza plăcintei și o bucată mai mică pentru top. Se netezește fiecare

(Selecție de Anca Becan)

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Români din Micherechi în registrele cu emigranții sosiți în SUA, în 1912

La răscrucea secolelor al XIX-lea și al XX-lea, un număr important de locuitori ai Europei Centrale și de Est și-au părăsit meleagurile de baștină și au emigrat în Statele Unite ale Americii, în speranța că vor putea ajunge, prin câștigul din munca depusă acolo, la o situație financiară care să le permită îmbunătățirea stării economice a familiilor rămase acasă. Printre cei de la sate, cărora lucrul pământului nu le mai oferea un nivel de trai corespunzător, au plecat în America și mulți micherecheni, îndeosebi în primele decenii ale anilor 1900. Unii dintre ei nu s-au mai întors niciodată în satul lor.

În general, migranții din Ungaria se îmbarcau pe vasul transatlantic cu aburi Pannonia, care pornea spre New York din portul Fiume. Drumul până pe coasta Americii ținea în jur de 20 de zile și era deosebit de greu. Vaporul ancora în portul de pe mica Insulă Ellis, care a fost deschis în anul 1892, ce a devenit punctul de intrare pe teritoriul Statelor Unite

pentru peste 12 milioane de migranți, până când a fost închis, în 1954. Și românii din Micherechi au sosit pe Insula Ellis cu vasul Pannonia. În lista pasagerilor care debarcă pe insulă la 26 aprilie 1912, găsim și numele următoarelor persoane care declară că locuiesc în Micherechi, Ungaria:

106	János	18	...	...	...
11	Tóth	36	...	...	...
12	Rózsa	24	...	...	...
13	Sipos	28	...	...	...
14	Hyber	36	...	...	...
15	Rózsa	32	...	...	...
16	Juhász	24	...	...	...
17	János	36	...	...	...
18	Sipos	28	...	...	...
19	Rózsa	32	...	...	...
20	Tóth	36	...	...	...
21	Hyber	36	...	...	...
22	Rózsa	32	...	...	...
23	Juhász	24	...	...	...
24	János	36	...	...	...
25	Sipos	28	...	...	...
26	Rózsa	32	...	...	...
27	Tóth	36	...	...	...
28	Hyber	36	...	...	...
29	Rózsa	32	...	...	...
30	Juhász	24	...	...	...
31	János	36	...	...	...
32	Sipos	28	...	...	...
33	Rózsa	32	...	...	...

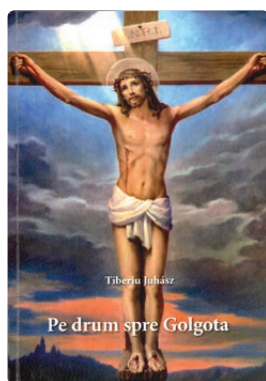
16. Juhász János, de 24 de ani, 23. Rószin László, de 28 de ani, 25. Sipos Tivadar, de 27 de ani, 26. Ruzse György, de 25 de ani.

Mihaela Bucin

Două cărți noi cu conținut religios

Făcând o vizită zilele trecute la Primăria din Micherechi, după o discuție mai lungă despre realizările din ultimele luni și planurile de viitor, doamna primar **Margareta Tat** ne-a arătat și ne-a dăruit cu bucurie două cărți cu conținut religios: una scrisă de un consătean, **Tiberiu Juhász**, și cealaltă scrisă în amintirea unui om drag micherechenilor, regretatul părinte **Nicolae Bordașiu** din București, descendent al primilor preoți ortodocși din satul Micherechi.

Credinciosul Tiberiu Juhász, membru al Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi a editat recent un volum cu titlul „Pe drum spre Golgota”, în care publică peste o sută de scrieri de-ale sale, predici și învățături ortodoxe, meditații și cuvinte înțelepte. „Dragă cititorule! Sper că citind această carte vei găsi hrană duhovnicească pentru sufletul tău. Vei găsi un strop de apă din Apa Vieții pentru a-ți stăpări setea ta duhovnicească ce o ai față de Dumnezeu. Vei găsi pâine în Pâinea Vieții și vei găsi lumină din Lumina Lumii”, scrie autorul în postfața volumului. Motivul pentru care a editat acest volum îl găsim în scrierea de introducere: „Nu am alt scop decât să împart cu cei ce vor citi

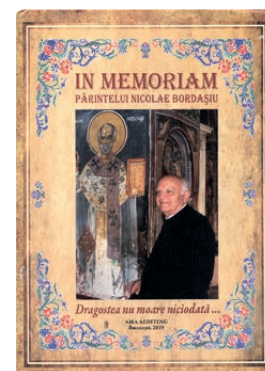

această carte puținul meu, dar pe care l-am primit de la Dumnezeu.” Scrierea de la începutul cărții cuprinde și câteva elemente personale, prin care autorul își povestește viața cu greutățile și frumusețile ei, moartea mult prea timpurie a unor persoane dragi și bucuria pe care o simte omul în sânul unei familii unite și

împlinite. Experiența lui de viață l-a făcut să creadă în următoarele: „Cu cât ne apropiem mai mult de Golgota, cu atât mai mult ne luminează Tatăl și ne dă ajutor în orice situație grea. Datoria noastră este ca să nu stăm pe cale ci să mergem înainte. Încetul cu încetul, dar să mergem înainte pe cale spre Golgota, căci acolo ne așteaptă ușa mântuirii. Rog pe Bunul Dumnezeu să ne ajute să putem intra pe această ușă”, își încheie cuvântul introductiv autorul.

*

Volumul „In memoriam Părintele Nicolae Bordașiu – Dragostea nu moare niciodată...” cuprinde 114 mărturii de dragoste, la un an de la plecarea la cer și 95 de ani de la nașterea Părintelui Nicolae Bordașiu. Autorii acestor mărturii sunt foarte diferiți: ierarhi și preoți, profesori universitari sau medici, jurnaliști și persoane publice sau oameni simpli, fii duhovnicești și apropiați de o viață sau persoane care l-au cunoscut doar ocazional pe pr. Bordașiu. Citind aceste peste o sută de texte, ni se conturează personalitatea Părintelui pe care mai toți îl descriu

cu cuvintele: zâmbet, bunătate, blândețe, lumină, dăruire, rugăciune, iubire, căldură, bucurie”. Printre autorii volumului găsim și trei personalități din comunitatea românilor din Ungaria: Preasfințitul **Siluan**, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, **Margareta Tat**, primărița comunei Micherechi și pr. **Ioan Bun**, paroh la Micherechi. Materialul fotografic al cărții cuprinde și imagini de la sfințirea Monumentului Strămoșilor din Micherechi, în septembrie 2016, monument aflat în centrul satului și donat micherechenilor de către pr. Nicolae Bordașiu în amintirea strămoșilor săi care au slujit decenii de-a rândul comunitatea ortodocșilor din Micherechi.

E.Ș.

Helmut Duckadam, un campion de legendă, sărbătorit de filatelia românească

Helmut Duckadam, portarul a cărei deviză este „Atitudine de învingător”, a intrat în Cartea Recordurilor și va rămâne în istoria fotbalului mondial drept portarul care a apărut 4 lovituri de la 11 metri, în finala Cupei Campionilor Europeni, de la Sevilla, la data de 7 mai 1986.

În semn de respect și prețuire pentru valorile sportului românesc, sub egida „Campioni de legendă”, Romfilatelia înscrie în proiectul dedicat acestora remarcabila performanță a domnului Helmut Duckadam,

prin introducerea în circulație a unui întreg poștal, se arată într-un comunicat de presă al Romfilateliei.

Visul unui portar de legendă, Helmut Duckadam: „Ca orice copil, ai un vis. În momentul când m-am apucat serios de fotbal, visul meu a fost să ajung într-o finală și să decid eu soarta partidei, la loviturile de la 11 metri. Dar, niciodată nu am visat să ajung la un nivel așa de mare.”

Integramă

POTIRE

Vedere de priveliști Preot mozaic	Una ce se poate suci Plini de sine	Avizi					
Vapoare Bosumflat							
A se înfoia Bătătorit							
			Oplosit Spectacole de calitate indoielnică	Curele! Ansamblu tehnic	Punere împreună		
Foarte mică Mioare							
	Zgomot ascuțit Distrugător de bufuieni			Joc de cărți			
Mijloc de ocean! Parte din atelaj		Alai Dacică					
		Găde Distanțat					
	Apelativ popular Aceasta		Interdicție rituală Boală de nervi				
			Mâncat de porci Ghimpi				
Femeie nomadă Sport cu spada				Nea! Han gol!			
		Câine de vânătoare					
A cunoaște Unele ce se învecinează							

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

Glume

Pe un vas ce se scufunda, unul dintre pasageri întreabă pe căpitan.

- Suntem departe de pământ?
- Nu-i departe, un kilometru.
- Dar în ce direcție?
- În jos...

Pe vremea răposatului, un polițist din România vizitează pentru un schimb de experiență o închisoare din America și în timpul vizitei aude: „Auu”.

- Ce-a fost asta? întreabă polițistul.
 - Îl executăm pe unul pe scaunul electric.
- După un timp îi întoarce vizita un polițist din America.

În timp ce vizitau o închisoare din România se aude: „auu, auu... ioi, ioi ...”

- Ce-a fost aceasta? întreabă americanul.
- Îl executăm pe unul pe scaunul electric.
- Și de ce urlă atâta?
- Păi s-a luat curentul și-l ardem cu paie.

- Alo, Ioane, hai la o bere la barul din colț!
- Păi când te-am sunat eu acum o jumătate de oră ai zis că ai o durere îngrozitoare de cap!
- Aveam, dar a plecat la cumpărături.

O blondă și o brunetă se uită împreună la televizor. Se transmit știrile de la ora 8, unde este arătată o femeie care vrea să se arunce de la ultimul etaj al unei clădiri.

- Pariez pe 1.000 de lei că se aruncă, spune bruneta.
- De acord, spune blonda.

Femeia se aruncă, iar blonda scoate portofelul, dar bruneta nu vrea să primească banii:

- Știi ce? Eu am văzut știrile și acum două ore.
- Și eu, spune blonda, dar nu credeam că se va arunca și a doua oară...

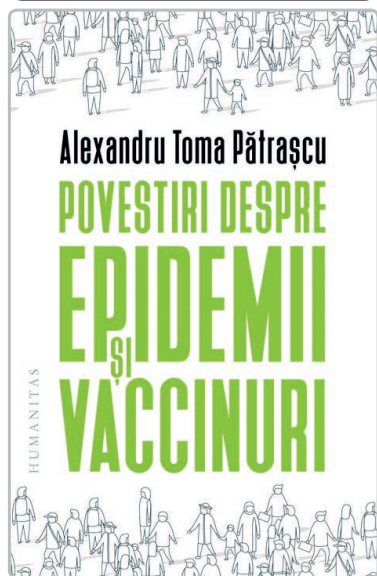
O tânără venea săptămânal la mormântul soțului ei pentru a uda florile. După acest gest, de fiecare dată, se retrăgea cu spatele. Un tânăr, care o urmărea de mult timp, îi spune: – Văd că i-ați purtat un desosebit respect defunctului dumneavoastră soț. Foarte frumos! – Eh, domnule, soțul meu mereu îmi spunea că am un fund de ar putea ridica din mormânt și un mort. Nu vreau să risc!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

SELECȚII: P; C; V; C; F; BOLOVANOSI; NIMICITOR; COMICA; ANI; SITARI; EC; PITAR; NOTE; TAT; MIT; L; CAR; DUCES; A; EMERITI; LA; OCA; ICI; POTOLI; OB; SATIR; NUME; TIV; MINOR; MOT; CAMARI; SALATA; IC.

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Alexandru Toma Pătrașcu
Povestiri despre
epidemii și vaccinuri

Vaccinurile sunt prima armă eficientă în lupta cu bolile molipsitoare. Paradoxal, au devenit o victimă a propriului succes. Într-o epocă ferită de marile epidemii ale trecutului, vaccinurile au devenit ținta favorită a amatorilor de conspirații și a emițătorilor de *fake news*. Iar cei care nu pot să-și amintească trecutul sunt condamnați să îl repete.

Cartea aceasta este un ghid de imunizare împotriva dezinformării. Ca să înțelegem cum funcționează, cum sunt produse și cum sunt testate vaccinurile, Alexandru Toma Pătrașcu ne însoțește într-o călătorie de-a lungul secolelor, de la descoperirea microbilor la îmbălbănzirea lor, și ne povestește despre primele microscopie, despre teoria germenilor și despre descifrarea misterelor sistemului imunitar. O călătorie la finalul căreia înțelegem cum funcționează știința și de ce trebuie să avem încredere în ea.

„Aceasta este o carte despre epidemii și vaccinuri, despre Louis Pasteur și Robert Koch, despre bacterii și viruși. Este, de fapt, o carte de povești, dar sunt povești reale, destinate adulților. În loc de zâne și dragoni, de vrăji și poțiuni magice, veți întâlni medici în luptă cu epidemiile și vaccinuri bazate pe știință.” — ALEXANDRU TOMA PĂTRAȘCU

Cartea a apărut la Editura Humanitas.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

17 AUGUST (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

18 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Eu aleg România: Ascultă-ți muzica! 100 de melodii ale românilor 17.30: La ceas de taină – Gabriela Rusu Păsărin/Radio România 17.55: Încheiere

19 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

20 AUGUST (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei/Anca Becan 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

21 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorașul – Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

22 AUGUST (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: File de calendar popular 16.30: Clubul suporterilor (reluare) 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă /Radio Timișoara 17.55: Încheiere

23 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: La ceas aniversar – 40 de ani de radiofonie în limba română 17.00: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

SARCASM

(2) sarcasme, s. n. 1. Ironie aspră, usturătoare; batjocură necruțătoare. 2. Vorbă, frază, expresie sarcastică. – Din fr. *sarcasme*, lat. *sarcasmus*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 19 august, Duna TV, ora 7.20

miercuri, 19 august, Duna World, ora 13.50

Datorită Institutului Cultural Român, publicul din Seghedin încă în februarie s-a putut întâlni cu scriitorii Filip Florian și Dragoș György, care au participat la o masă rotundă despre impactul istoriei asupra romanului de ficțiune. În următoarea ediție a Ecranului nostru veți vedea o discuție mai lungă, realizată de Ștefan Crâsta cu autorul romanului „Zilele Regelui”, Filip Florian. Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Gheorghe Cozma

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Biserica greco-catolică (fostă ortodoxă) din orașul Győr

În primăvara acestui an, pandemia de coronavirus ne-a ținut pe cei mai mulți în case, în propriile curți, dar nici vara anului 2020 nu este cum ne-am obișnuit. Foarte mulți au renunțat la concediile în străinătate, alegând în schimb zone turistice din țară. Din acest motiv, ne-am gândit să pornim un serial cu

atracții turistice, culturale și religioase din Ungaria, despre care doar puțini știu că în trecutul lor au și elemente românești. În drum spre sau dinspre Viena, turiștii români merită să facă o plimbare prin orașul Győr, unde se găsește o frumoasă biserică greco-catolică, care până în anul 1997 a fost biserică ortodoxă.

„Sârbii ortodocși din Győr au avut o mică biserică de lemn încă din secolul al XVI-lea, care a fost mărită sau reconstruită în secolul al XVII-lea. În 1730 au ridicat o biserică nouă. Biserica de azi a fost construită de comercianții greci-aromâni (în textul original: görög-cincár) și sârbi, care au locuit în oraș, la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Azi e folosită de greco-catolici”, găsim scris în volumul „Magyarországai ortodox templomok” (Biserici ortodoxe din Ungaria) al autorilor *Dujmov Milán* și *Szalai-Nagy Márta*. Despre stabilirea în acest oraș a unor comercianți „greci” în secolul al XVIII-lea pomenesc și istoricul *Borovszky Samu* în volumul „Magyarország vármegyéi és városai” (Comitatele și orașele Ungariei).

Győr a primit de la Maria Tereza rangul de oraș liber regal în anul 1743. Actul regal a transformat orașul într-un centru economic tot mai important, unde a crescut permanent numărul meseriașilor și al comercianților, s-au deschis școli, s-au construit biserici, centrul orașului s-a îmbogățit cu noi clădiri în stil baroc.

Biserica ortodoxă a sârbilor (rác templom) a fost construită în cartierul numit Orașul Nou (Újváros), aflat la vest de centrul istoric. Pe strada care azi se numește Bálint Mihály, în anii 1700 se aflau doar case mici, în stil baroc-țărănesc, ai căror locuitori erau în mare majoritate comercianți sau transportatori de mărfuri. Conform unor documente, în 1703 aici exista deja o biserică mai mică, în locul căreia în 1727 s-a construit o nouă biserică ortodoxă.

Până la sfârșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului al XX-lea, numărul ortodocșilor din Győr, care atunci erau în majoritate sârbi, a scăzut foarte tare, averea bisericii sârbești a fost secularizată, iar după epoca Rákosi biserica a fost părăsită foarte mulți ani. Cele mai valoroase vestigii bisericești au fost transportate de la Győr la Muzeul Ortodox din Szentendre. Din cauza repetatelor spargeri, iconostasul i-a fost mutat în biserica sârbească din Szentendre, după care a fost readus la Győr, în Muzel Xantus János.

Ajunsa într-o stare deplorabilă, conducerea orașului a luat în calcul transformarea bisericii părăsite într-un centru cultural. Până la urmă, la cererea greco-catolicilor, Biserica Ortodoxă Sărbă a predat dreptul de folosință a bisericii pentru Parohia Greco-Catolică din Győr, care slujește în ea cu regularitate. În 1995 a fost renovată atât biserica cât și casa parohială. În curtea bisericii se găsesc și azi multe cruci vechi.

Acum doi ani, când noi am trecut prin Győr și am vizitat această biserică, am dat aici de un preot greco-catolic foarte devotat cauzei de întărire a comunității religioase, care ne-a spus că baza bisericii este familia, astfel că el se străduiește să țină cât mai aproape familiile de biserică pe care o păstorește. Aflând că noi suntem ortodocși români și că ne interesează trecutul acestei biserici, ne-a primit ca pe niște frați și ne-a arătat cu mândrie biserica înfrumusețată în urma multor renovări.

Eva Șimon

**FOAIA
românească**

14 august
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).